

Avukatlık Vekalet Ücretinin tahsilinde gelir vergisi tevkifatı ve katma değer vergisi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.55.15.01-2011-GVK-ÖZE-213-83
Tarih	23.02.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

SAMSUN VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.55.15.01-2011-GVK-ÖZE-213-83

23/02/2012

Konu : Avukatlık Vekalet Ücretinin tahsilinde gelir vergisi tevkifatı ve katma değer vergisi.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, ... ile düzenlenen taahhünameye istinaden, Bedel Tespitiyle Acele El Koyma Davaları ve diğer işlemler için tarafınızca verilecek olan avukatlık hizmeti karşılığında tahsil edilecek vekalet ücretinin %30'unun kurum geliri olarak anılan Kurumun banka hesap numarasına yatırılacağından bahisle, söz konusu bedel için düzenlenecek serbest meslek makbuzunda bedelin tamamı üzerinden mi yoksa %70'i üzerinden mi KDV hesaplanacağı, gelir vergisi tevkifatının yapılıp yapılmayacağı hususu ile tevkifat yapılması halinde hangi bedel üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılacağı hakkında bilgi istenilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 61 inci maddesinde; Ücretin, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen

menfaatler olduğu, 65 inci maddesinde; Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancı olduğu, serbest meslek faaliyetinin; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılması olduğu, 94 üncü maddenin birinci fıkrasında; Kamu idare ve müesseseleri, iktisadi kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçilerin maddede bentler halinde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaları gerektiği hükmü yer almıştır.

Öte yandan, ücret ile serbest meslek kazancı ayırımında esas alınacak ölçütlerin neler olduğu 19.02.1999 tarih ve 23616 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 221 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde açıklanmıştır.

Öte yandan KDV Kanununun;

-1/1 inci maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu,

-20/1 inci maddesinde teslim ve hizmet işlemlerinde matrahın, bu işlemlerin karşılığını teşkil eden bedel olduğu,

-27/5 inci maddesinde serbest meslek faaliyetleri için ilgili meslek teşekküllerince tespit edilmiş bir tarife varsa, hizmetin bedelinin, bu tarifede gösterilen ücretten düşük olamayacağı,

hüküm altına alınmıştır.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 164 ile 166 ncı maddelerinde, avukatlık ücreti tanımlanmakta ve kaynakları itibariyle, sözleşmeye bağlı olarak iş sahibinden sağlanan vekalet ücreti ile dava sonunda, kararla tarifye dayanılarak karşı tarafa yüklenilen vekalet ücreti olmak üzere iki ayrı vekalet ücretinden söz edilmektedir.

Aynı Kanunun 4667 sayılı Kanunla değişik 164 ncü maddesinin son fıkrasında; "... Dava sonunda, kararla tarifye dayanılarak karşı tarafa yüklenecek vekalet ücreti avukata aittir. Bu ücret, iş sahibinin borcu nedeniyle takas ve mahsup edilemez, haczedilemez." hükmüne yer verilmiştir.

Yine aynı Kanunun 168 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında, "Avukatlık ücretinin takdirinde, hukuki yardımın tamamlandığı veya dava sonunda hüküm verildiği tarihte yürürlükte olan tarife esas alınır." , 169 uncu maddesinde ise, "Yargılama mercilerince karşı tarafa yükletilecek avukatlık ücreti, avukatlık ücret tarifesinde yazılı miktardan az ve üç katından fazla olamaz." denilmektedir.

Dava sonunda, kararla tarife dayalı olarak karşı/alacaklı taraf avukatına ödenen vekalet ücreti;

a) Mahkeme veya icra vizesinin düzenlediği makbuz imzalanarak nakten,

b) Bizzat karşı/borçlu tarafın, mahkeme veya icra dairesinin tespit ettiği vekalet ücretini elden (nakten) veya banka havalesiyle ödemesi,

c) Mahkeme veya icra dairesinin, yargılama ile birlikte davayı kazanan müvekkile herhangi bir şekilde ödeme yapması ve müvekkilin de karşı borçlu taraftan alınan vekalet ücretini avukata ödemesi, şekillerinde tahsil edilebilmektedir.

Diğer taraftan, gelir vergisi açısından vergiyi doğuran olay gelirin elde edilmesidir. Gelir Vergisi Kanununda elde etme, vergiye tabi gelirin niteliğine göre farklı esaslara bağlanmıştır. Serbest meslek kazançlarında ise elde etme tahsil esasına bağlanmaktadır.

Bu açıklamalara göre;

- ... ile aranızda işçi işveren ilişkisinin bulunması halinde, tarafınıza yapılan ödemelerin ücret sayılarak Gelir Vergisi Kanununun 61, 63, 94, 98, 103 ve 104 üncü maddelerine göre vergilenmesi,

- Kendi nam ve hesabınıza çalışmanız halinde ise, elde edilen gelir serbest meslek kazancı sayılacaktır. Tarafınıza hükmedilen avukatlık vekalet ücretinin tamamı üzerinden ödemeyi yapan adına düzenlenecek serbest meslek makbuzuna istinaden %20 gelir vergisi tevkifatı yapılması ve ödemenin tamamının serbest meslek kazancına hasılat olarak dahil edilmesi gerekmektedir.

- Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ile yapılan sözleşmeye istinaden tarafınızca tahsil edilmiş tutardan kuruma bırakılan %30'luk kısmın, kurum tarafından Vergi Usul Kanunu uyarınca düzenlenen geçerli bir belgeye dayalı olarak Gelir Vergisi Kanununun 68 inci maddesinin 1 inci fıkrasına göre indirim konusu yapılması mümkün bulunmaktadır.

- Katma Değer Vergisi Kanununun emsal bedeli ve emsal ücreti başlıklı 27 nci maddesinin (5) numaralı bendi göz önünde bulundurularak ilgili meslek teşekküllerince tespit edilen tarifeye belirlenen avukatlık ücretinden aşağı olmamak üzere, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından kesilen avukatlık vekalet ücretinin %30'luk kısmı da dahil toplam bedel üzerinden katma değer vergisi hesaplanması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026